

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM

MA THÚY HIỀN

THỰC TRẠNG VÀ GIẢI PHÁP
PHÁT TRIỂN CÂY ĂN QUẢ TRÊN ĐỊA BÀN
THÀNH PHỐ BẮC KẠN, TỈNH BẮC KẠN

LUẬN VĂN THẠC SĨ
PHÁT TRIỂN NÔNG THÔN

THÁI NGUYÊN - 2019

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM**

MA THÚY HIỀN

**THỰC TRẠNG VÀ GIẢI PHÁP
PHÁT TRIỂN CÂY ĂN QUẢ TRÊN ĐỊA BÀN
THÀNH PHỐ BẮC KẠN, TỈNH BẮC KẠN**

Ngành: PHÁT TRIỂN NÔNG THÔN

Mã ngành: 8.62.01.16

**LUẬN VĂN THẠC SĨ
PHÁT TRIỂN NÔNG THÔN**

Người hướng dẫn khoa học: PGS.TS. NGUYỄN NGỌC NÔNG

THÁI NGUYÊN - 2019

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan rằng số liệu và kết quả nghiên cứu trong luận văn này là hoàn toàn trung thực, chưa hề sử dụng cho bảo vệ một học vị nào. Mọi sự giúp đỡ cho hoàn thành luận văn đều đã được cảm ơn. Các thông tin, tài liệu trình bày trong luận văn này đã được ghi rõ nguồn gốc.

Tác giả

Ma Thúy Hiền

LỜI CẢM ƠN

Để hoàn thiện luận văn tôi đã nhận được sự giúp đỡ tận tình, sự đóng góp quý báu của nhiều cá nhân và tập thể.

Trước hết, tôi xin trân trọng cảm ơn **PGS.TS. Nguyễn Ngọc Nông** đã tận tình hướng dẫn, chỉ bảo tôi trong suốt thời gian thực hiện đề tài.

Tôi xin trân trọng cảm ơn sự góp ý chân thành của các thầy, cô giáo khoa Kinh tế & Phát triển nông thôn, Phòng đào tạo - Đại học Nông lâm Thái Nguyên đã tạo điều kiện thuận lợi cho tôi thực hiện và hoàn thành đề tài. Tôi xin trân trọng cảm ơn Sở Khoa học & công nghệ, Tài nguyên & Môi trường, Nông nghiệp & PTNT tỉnh Bắc Kạn, Ủy ban nhân dân thành phố Bắc Kạn, tập thể Phòng Tài nguyên và Môi trường, Phòng Kinh tế, Chi cục thống kê, cấp ủy, chính quyền và bà con nhân dân các xã, phường trong thành phố Bắc Kạn đã giúp đỡ tôi trong quá trình thực hiện đề tài trên địa bàn. Tôi xin cảm ơn đến gia đình, người thân, các cán bộ đồng nghiệp và bạn bè đã động viên, giúp đỡ và tạo điều kiện thuận lợi cho tôi trong quá trình thực hiện đề tài này.

Do hạn chế về mặt thời gian và điều kiện nghiên cứu, nên luận văn này của tôi chắc chắn sẽ không tránh khỏi những thiếu sót, rất mong nhận được những ý kiến đóng góp của các nhà khoa học, các thầy, cô giáo và các bạn đồng nghiệp để luận văn được hoàn thiện hơn.

Một lần nữa tôi xin trân trọng cảm ơn!

Học viên

Ma Thúy Hiền

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC	iii
DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT	vi
DANH MỤC CÁC BẢNG.....	vii
DANH MỤC CÁC HÌNH.....	viii
TRÍCH YẾU LUẬN VĂN THẠC SĨ	ix
MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài	1
2. Mục tiêu nghiên cứu đề tài.....	3
3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu.....	3
4. Những đóng góp mới, ý nghĩa khoa học và thực tiễn của luận văn	4
Chương 1. CƠ SỞ KHOA HỌC CỦA ĐỀ TÀI.....	5
1.1. Cơ sở lý luận về phát triển bền vững và phát triển cây ăn quả.....	5
1.1.1. Khái niệm về phát triển.....	5
1.1.2. Khái niệm về phát triển bền vững.....	6
1.1.3. Nội dung chủ yếu về phát triển bền vững	7
1.1.4. Các yếu tố chủ yếu phát triển kinh tế nông nghiệp bền vững.....	9
1.1.5. Đặc điểm phát triển cây ăn quả.....	11
1.2. Tình hình phát triển sản xuất cây ăn quả	14
1.2.1. Tình hình phát triển sản xuất cây ăn quả trên Thế giới.....	14
1.2.2. Tình hình phát triển sản xuất cây ăn quả ở Việt Nam	17
1.2.3. Tình hình phát triển cây ăn quả ở tỉnh Bắc Kạn	20
1.3. Tổng quan nghiên cứu về cây ăn quả.....	22
1.3.1. Kết quả nghiên cứu về cây ăn quả trên Thế giới	22

1.3.2. Tổng quan nghiên cứu cây ăn quả ở Việt Nam.....	23
1.3.3. Một số kết quả nghiên cứu cây ăn quả tỉnh Bắc Kạn.....	24
1.4. Đánh giá chung rút ra từ tổng quan tài liệu.....	26
Chương 2. ĐẶC ĐIỂM ĐỊA BÀN VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU.....	28
2.1. Đặc điểm địa bàn.....	28
2.1.1. Điều kiện tự nhiên.....	28
2.1.2. Khí hậu, thủy văn.....	30
2.1.3. Các nguồn tài nguyên.....	32
2.1.4. Thực trạng môi trường.....	37
2.1.5. Thực trạng phát triển kinh tế - xã hội.....	38
2.1.6. Đánh giá chung về địa bàn nghiên cứu.....	41
2.2. Nội dung nghiên cứu.....	42
2.3. Phương pháp nghiên cứu.....	42
2.3.1. Thu thập số liệu.....	42
2.3.2. Phương pháp xử lý số liệu và tổng hợp số liệu.....	45
2.3.3. Phương pháp so sánh, phân tích, dự báo.....	45
2.3.4. Phương pháp SWOT.....	45
2.3.5. Phương pháp chuyên gia chuyên khảo.....	45
2.4. Hệ thống các chỉ tiêu nghiên cứu.....	45
2.4.1. Chỉ tiêu kết quả sản xuất.....	45
2.4.2. Hệ thống các chỉ tiêu đánh giá hiệu quả kinh tế của hộ.....	47
Chương 3. KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU VÀ THẢO LUẬN.....	52
3.1. Thực trạng phát triển cây ăn quả trên địa bàn thành phố Bắc Kạn.....	52
3.1.1. Tình hình phát triển cây ăn quả trên địa bàn thành phố Bắc Kạn.....	52
3.1.2. Cơ cấu, quy mô, vị trí cây ăn quả trong ngành sản xuất nông nghiệp.....	56
3.1.3. Tình hình phát triển cây ăn quả tại 3 xã, phường nghiên cứu.....	56
3.1.4. Đặc điểm các hộ nghiên cứu tại các xã, phường điều tra.....	58
3.1.5. Tình hình tiêu thụ sản phẩm.....	61

3.1.6. Đánh giá hiệu quả kinh tế của cây ăn quả tại các hộ điều tra	64
3.1.7. Đánh giá hiệu quả xã hội.....	70
3.1.8. Đánh giá hiệu quả môi trường.....	71
3.1.9. Một số ý kiến của các hộ dân về phát triển cây ăn quả.....	72
3.1.10. Những thuận lợi, khó khăn, cơ hội, thách thức trong sản xuất CAQ tại thành phố Bắc Kạn.....	77
3.2. Định hướng và một số giải pháp phát triển cây CAQ trên địa bàn thành phố Bắc Kạn.....	80
3.2.1. Một số quan điểm, phương hướng, mục tiêu sản xuất đến 2020	80
3.2.2. Một số giải pháp phát triển CAQ	82
KẾT LUẬN VÀ KIẾN NGHỊ	86
TÀI LIỆU THAM KHẢO	88

DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT

ATTP	:	An toàn thực phẩm
BVTV	:	Bảo vệ thực vật
CAQ	:	Cây ăn quả
CNH-HĐH	:	Công nghiệp hóa- hiện đại hóa
DT	:	Diện tích
FAO	:	Tổ chức nông nghiệp và lương thực Thế giới
HĐND	:	Hội đồng nhân dân
HQKT	:	Hiệu quả kinh tế
HTX	:	Hợp tác xã
KTCB	:	Kiến thiết cơ bản
NS	:	Năng suất
PTNT	:	Phát triển nông thôn
SP	:	Sản phẩm
SWOT	:	Phân tích điểm mạnh, yếu, cơ hội, thách thức
UBND	:	Ủy ban nhân dân
VAC	:	Vườn ao chuồng
VSATTP	:	Vệ sinh an toàn thực phẩm
XHCN	:	Xã hội chủ nghĩa

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 1.1:	Yêu cầu nhiệt độ, lượng mưa của một số loại CAQ	12
Bảng 1.2:	Yêu cầu về đất đai để trồng một số loại cây ăn quả.....	13
Bảng 1.3:	Diện tích, năng suất, sản lượng một số cây ăn quả trên Thế giới.....	16
Bảng 1.4:	Tình hình sản xuất một số loại cây ăn quả tại Việt Nam	18
Bảng 1.5:	Diện tích, sản lượng CAQ phân theo huyện, thành phố trên địa bàn tỉnh Bắc Kạn giai đoạn 2015-2018.....	21
Bảng 2.1:	Tình hình thời tiết các tháng trong năm 2018 của Thành phố Bắc Kạn	30
Bảng 2.2:	Tình hình sử dụng đất đai của Thành phố Bắc Kạn giai đoạn 2015-2018.....	34
Bảng 2.3:	Giá trị sản xuất giai đoạn 2015-2018	38
Bảng 3.1:	Diện tích, sản lượng cây ăn quả trên địa bàn thành phố Bắc Kạn giai đoạn 2015-2018	53
Bảng 3.2:	Cơ cấu giống một số loại CAQ trên địa bàn thành phố Bắc Kạn.....	54
Bảng 3.3:	Định mức kỹ thuật cần cho 1ha của một số loại CAQ trên địa bàn	55
Bảng 3.4:	Diện tích trồng CAQ trên địa bàn các xã, phường điều tra giai đoạn 2015-2018.....	57
Bảng 3.5:	Một số đặc điểm của các hộ nghiên cứu	58
Bảng 3.6:	Sản xuất một số loại cây CAQ của các hộ điều tra giai đoạn 2015 - 2018.....	59
Bảng 3.7:	Tổng hợp các chỉ tiêu hạch toán đối với một số loại CAQ chính tính trên 1ha của các hộ điều tra.....	66
Bảng 3.8:	Chi phí sản xuất ngô của các hộ điều tra tính trên 1 ha	67
Bảng 3.9:	So sánh hiệu quả kinh tế giữa một số loại CAQ chính và cây ngô (tính trên 1ha) của các hộ điều tra.....	69
Bảng 3.10:	Tình hình tiếp cận khoa học kỹ thuật của các hộ điều tra.....	73
Bảng 3.11:	Tình hình sử dụng vốn vay trong phát triển CAQ	75

Bảng 3.12: Những khó khăn trong quá trình phát triển CAQ 76

DANH MỤC CÁC HÌNH

Hình 2.1. Bản đồ hành chính Thành phố Bắc Kạn..... 29

Hình 3.1. Cơ cấu, quy mô, vị trí CAQ trong ngành sản xuất nông nghiệp..... 56

Hình 3.2. Sơ đồ kênh tiêu thụ CAQ thành phố Bắc Kạn 61